

**SFS verksam-
hetsberättelse
2001/02**

Förord

Utan tvekan var året 2001/2002 ett händelserikt år för Sveriges Förenade Studentkårer. Ett år kantat av framgångar, men också ett idogt arbete med de utmaningar SFS stod och står inför.

Det är nästintill omöjligt att summera ett år på det lilla utrymme en verksamhetsberättelse ger, men utan tvekan vill styrelsen 2001/2002 genom sitt presidium på ett kortfattat och klart sätt ändå beskriva det gångna året.

Sammanfattningsvis kan det nämnas att SFS under 2001/2002 fick ett stort genomslag i både etermedia och i tryckta medier. SFS fortsatte det tunga, men nödvändiga, arbetet med sitt kommersiella engagemang i SFS Studentkortet AB och Försäkrade Studenter AB. SFS fick igenom många av sina krav i propositionen ”Den öppna högskolan”, och det var med stor glädje SFS mottog beskedet att regeringen tänkte tillsätta en studiesocial beredning. Ett krav SFS ställt i närmare ett decennium. Studentbostäder och studenthälsa blev än mer brännande frågor i en tid då bostäder blivit en klasfråga och då stress blivit var människas problem. Dessutom kom studiemedel att fortsätta att dominera agendan under vissa delar av året. Internationellt blev också SFS tongivande, främst inom Europas Förenade Studentkårer, ESIB, men också i andra delar av världen genom olika kontakter och resor. Den nationella fokuseringen på sakfrågor kom att brytas under 2001/2002.

Internt i organisationen kom styrelsen 2001/2002 vara den första att arbeta med det nya visionsdokumentet. Ett arbete som visade sig lyckosamt, om än arbetsamt. En diskussion om beredande organ väcktes också under året. En diskussion som förhoppningsvis kan fortsätta under kommande år. Dock var den stora framgången internt att både Odontologiska Studentkåren i Malmö, Stockholms universitets studentkår och Uppsala studentkår valde att ansöka om medlemskap i SFS. Genom detta har SFS en legitimitet och demokratisk styrka som är svår att avvisa.

Vi lämnar organisationen mitt i steget. Precis så som det alltid varit, och som det säkerligen kommer förbli. Vi lämnar dock en organisation om vi, tack vare tidigare SFS-generationers arbete, kunnat stärka både politiskt, ekonomiskt och organisatoriskt. Vi lämnar en organisation som vi är övertygade om behövs mer än någonsin, både som motvikt och som pådrivare.

Ett sommarvarmt Stockholm i augusti 2002,

Peter Dahlgren
Ordförande
2001/2002

Anna Lassen
Vice ordförande
2001/2002

Johan Almqvist
Vice ordförande
2001/2002

Innehållsförteckning

I. SFS styrelse 2001-02

Möten

1. 2001-07-01 Bosöns kursgård, Lidingö
2. 2001-08-16--19 SFS kansli, Stockholm
3. 2001-10-26--28 FFS, Göteborg
4. 2001-11-09 Telefon
5. 2001-11-23--25 Gefle Studentkår, Gävle
6. 2001-12-14--16 TLTH, Lund
7. 2002-01-18--20 SFS kansli, Stockholm
8. 2002-02-14--17 SFS kansli, Stockholm
9. 2002-03-14--17 Studentkåren Högskolan i Kalmar
10. 2002-04-20--21 SFS kansli, Stockholm
11. 2002-05-02--06 SFS fum, Gävle
12. 2002-05-24--26 Studentkåren Malmö
13. 2002-06-28 Barnens ö, Norrtälje

Ledamöter

- Ordförande Peter Dahlgren, Örebro Studentkår
- Vice ordförande Johan Almqvist, Lunds Naturvetarkår
- Vice ordförande Anna Lassus, Tekniska Högskolans Studentkår
- Ledamöter Helena Andersson, Karlstad Studentkår (t o m 2001-12-10)
ersattes av Anita Jonsson, Karlstad Studentkår
- Karin Björklund, Umeå studentkår
- Paula Blomberg, Studentkåren vid Musikhögskolan i Piteå (t o m 2001-12-05)
ersattes av Erika Libeck, Utbildningsvetenskapliga Studentkåren i Göteborg
- Magnus Ericsson, Lunds naturvetarkår
- Andreas Fejes, Studentkåren vid Filosofiska Fakulteten
- Roger Haddad, Studentkåren i Sundsvall
- Daniel Hermansson, Chalmers Studentkår
- Christian Hilbertsson, Studentkåren i Växjö
- Anna Karlberg, Filosofiska Fakulteternas Studentkår
- Sofia Karlsson, Haga Studentkår
- Martin Kihlström, Jönköpings Studentkår
- Lena Knutsson, Studentkåren i Borås
- Magnus Lagerborg, Gefle Studentkår
- Jerry Lindblom, Jönköpings Studentkår
- Anna Lundgren, Örebro Studentkår
- Susanne Ragvald, Teknologkåren vid Lunds Tekniska Högskola
- Åke Rooth, Studentkåren Högskolan i Kalmar
- Ulf-Björn Rönn, Halmstad Studentkår
- Louise Sandqvist, Borlänge Studentkår (t o m 2001-11-02)
ersattes av Anders Wallman, Studentkåren vid HTU
- Marta Santander, Lunds Samhällsvetarkår

Möten och arbetsformer

Styrelsens möten har förutom på kansliet i Stockholm även avhållits på flertalet gästfria medlemskårer för att dels ge styrelseledamöterna en bild av hur olika medlemskårer fungerar och dels ge medlemskårerna en bild av hur SFS styrelse arbetar. Styrelsen har även haft ett telefonmöte. På de flesta styrelsemöten har minst en revisor eller revisorssuppleant deltagit och verkat som stöd. Mestadels har mötessekreteraren varit extern. På grund av tekniska problem och dålig samordning har beslutsprotokollen vid ett antal tillfällen tyvärr inte kommit ut i stadgeenlig tid. Detta har försvårat uppföljning för såväl styrelsen och SFS kansli som för medlemskårer. Från och med styrelsemötet i februari skrev presidiet ett beslutsuppföljningsdiagram till varje styrelsemöte för att underlätta för styrelsen att se vad som beslutats och behöver verkställas.

Vid mötena har av SFS valda studentrepresentanter, kanslipersonal, valberedning, anställda ur SFS bolag m.fl. deltagit för att ge styrelsen ett diversifierat beslutsunderlag. Framtagande av beslutsunderlag har gjorts av såväl presidiet, kanslipersonal, doktorandkommittén som av enskilda styrelseledamöter. I framför allt bolagsfrågor har beslutsunderlag många gånger kommit så sent att presidiet inte har kunnat ta ställning till det före mötena. Sena beslutsunderlag har lett till långa styrelsemöten. Ibland har styrelseledamöterna fått möjlighet att ta del av material först på själva mötena. Tidsbrist på möten har gjort att vissa punkter fått prioriteras framför andra och ärenden bordläggas. Arbetsformerna har varierats mellan traditionella textbehandlingar i storgrupp till arbete i tvärgrupper och smågrupper för att gynna kreativitet och öppenhet samt spara tid.

Styrelsen hade i september månad ett ej beslutande möte, där arbetsformer m.m. diskuterades under en helg. I januari månad gjorde styrelsen en halvårsvärdering och sedan i maj månad en slutgiltig utvärdering av sitt arbete. Under året hoppade tre ursprungliga ledamöter av.

För att upprätthålla kontakt med medlemskårerna har det s.k. kårkontaktsystemet från tidigare år vidareutvecklats. Varje styrelseledamot har haft per-

sonlig kontakt med 1-5 medlemskårer. Kårbesök har gjorts och kontakter har även upprätthållits genom mail och telefonsamtal. Många styrelseledamöter har tyckt att det tagit mycket tid i anspråk med kårkontakterna, men samtidigt tyckt att det varit givande på många sätt.

Mellan mötena har upprätthållande av kontakt i styrelsen främst skett genom mail. S.k. veckomail har skickats till styrelsens ledamöter från presidiet, internationell sekreterare och doktorandombud för att ge en bild av det löpande arbetet.

2. SFS fullmäktige 2002

SFS fullmäktige 2002 avhölls i Gävle 3-6/5 2002 med Gefle Studentkår som värd. Kallelse utgick stadgeenligt 2002-01-07 (Dnr: O513-1/0102).

Arbetet med att finna en lämplig och intresserad arrangör av fullmäktige var inte lätt. SFS styrelse fick arbeta intensivt med olika lösningar och alternativ för att kunna arrangera fullmäktige på ett bra sätt. Bl.a. diskuterades en förlustgaranti för arrangerande kår. Dock krävdes inga sådana åtgärder och fullmäktige i Gävle fullföljdes på vanligt sätt. Organisation av fullmäktige i Gävle var mycket bra, och en stor fördel var att plenum kunde följas på intern-TV på hela campus.

Det var på beprövad mark (SFS hade sitt fullmäktige i Gävle också 1997) som SFS ordförande höll sitt inledningsanförande på eftermiddagen den 3/6. Det var ett politiskt laddat inledningsanförande. Ett anförande som var en avspiegling av det gångna året, ett år av politisk nytändning för studentrörelsen, ett år där det internationella arbetet intensifierades och ett år där solidariteten och demokratin blev viktiga.

Fullmäktige kom att fortsätta på den inslagna vägen från det föregående verksamhetsåret: Visionsdokumentet befästes och de politiska frågorna kom i förgrunden. Dock kom många ledamöter att uppleva att den tid som lades på verksamhetsplanen som alltför kort, en lärdom att ta med sig till fullmäktige 2003.

Spännande med fullmäktige var också att plenum blev med avseende på nya ledamöter mycket stort. Detta tack vare att SFS fick två nya medlemskårer: Uppsala studentkår och Stockholms universitets studentkår. Antalet ledamöter blev med tilläggsmandat 252 stycken, mot stadgade 199.

Proppar, motioner mm

Proposition P1: Budget och verksamhetsplan

Proposition P2: Visionen om den goda högskolan

Proposition P3: Arbetsordning för revisorerna

Proposition P4: Riktlinjer för SFS aktiva ägande i kommersiell verksamhet

Proposition P5: Ändringar i SFS stadga 3.10, 3.14, 4.1, 4.2, Stadgebilaga 1 samt Stadgebilaga 2

Motion M1: Motion om högskolornas utbildningssystem, FFS

Motion M2: Motion angående SFS Studentkortet AB, Chalmers Studentkår

Motion M3: Motion angående delade åsikter i Studentsverige, Chalmers Studentkår

Motion M4: Motion med anledning av åsiktsskillnader i Studentsverige, TKL

Motion M5: Motion med anledning av SFS medlemsavgift, TKL

Motion M6: Motion med anledning av situationen med Studentkortet AB och Första AB

Motion M7: Motion med anledning av SFS stadga, Martin Karlsson, TKL

Motion M8: Motion med angående termen reell i "Visionen om den goda högskolan",

Julia Fall, Susann Johansson, Fredrik Ekengren, Ida Alfsson-Thoor, Joakim Johansson,
Katarina Hollosy, Nils Gustafsson, Ellen Fall, Gabriella Walfridsson, Kristina Arnrup
Thorsbro, Jesper Olsson, enskilda medlemmar i Lunds Humanistkår

Motion M9: Motion angående SFS åsiktsprogram 3 kap. 7:e stycket "Examination", Läs

Motion M10: Motion angående SFS åsiktsprogram 3 kap. 11:e stycket "Tillgodräknande", Läs

Motion M11: Motion angående SFS åsiktsprogram 3 kap. 20:e stycket "Kvalitetskriterier", Läs

Motion M12: Motion angående SFS åsiktsprogram 6 kap. 3:e stycket "Uppdragsutbildning", Läs

Motion M13: Motion angående SFS Studentstad, MdS

Motion M14: Motion angående prövning av vetenskapsområde, MdS

Motion M15: Motion angående ansökan om forskarutbildning inom ett visst ämne, MdS

Motion M16: Motion angående universitetsstatus till alla!, Henrik Lukkarila, MdS

Motion M17: Motion angående aktivitetsstöd till föreningar, MdS

Motion M18: Motion angående tidigarelägga lilla fullmäktigeutskicket, Henrik Lukkarila, MdS

Motion M19: Motion angående webbaserat debattforum, Jenny Johansson, Örebro Studentkår

Motion M20: Motion angående SFS åsiktsprogram och ett ograderat betygssystem, Örebro Studentkår

Motion M21: Motion angående SFS åsiktsprogram och innebörden av att vara godkänd på akademisk utbildning, Örebro Studentkår

Motion M22: Motion angående utbildning som handelsvara, Studentkåren i Växjö, Örebro Studentkår
och Karlstad Studentkår

Motion M23: Motion angående åsikt om studielön, Lunds Humanistkår

Motion M24: Motion angående SFS styrdokument, Teknologkåren vid Lunds Tekniska Högskola,
Susanne Ragvald, SFS styrelse

Motion M25: Motion angående arbetsmiljöinflytande, Haga Studentkår, Utbildningsvetenskapliga
Studentkåren vid Göteborgs universitet, Adrian Nählinder, Lotta Ljungqvist, Jesper
Åström och Amanda Höglund, Haga Studentkår, Karin Blomqvist, Utbildnings-
vetenskapliga Studentkåren vid Göteborgs universitet samt Jonas Karlsson,
Filosofiska Fakulteternas Studentkår

Motion M26: Följdmotion till Proposition P1 Budget och verksamhetsplan 2002/03, TKL

Motion M27: Följdmotion till Proposition P1 Budget och verksamhetsplan 2002/03, Peter Dahlgren,
Johan Almqvist, Anna Lasses, SFS styrelse

Motion M28: Följdmotion till Proposition P1 Budget och verksamhetsplan 2002/03, Gefle Studentkår

Motion M29: Följdmotion till Proposition P1 Budget och verksamhetsplan 2002/03, Roger Anders-

son, Anna-Clara Telin, Jonas Westin, Tekniska Högskolans Studentkår

Motion M30: Följdmotion till Proposition P1 Budget och verksamhetsplan 2002/03, Gefle Studentkår

Motion M31: Följdmotion till Proposition P1 Budget och verksamhetsplan 2002/03, Haga Studentkår

Motion M32: Följdmotion till Proposition P1 Budget och verksamhetsplan 2002/03, Gefle Studentkår

Motion M33: Följdmotion till Proposition P1 Budget och verksamhetsplan 2002/03, Haga Studentkår

Motion M34: Följdmotion till Proposition P1 Budget och verksamhetsplan 2002/03, Gefle Studentkår

Motion M35: Följdmotion till Proposition P1 Budget och verksamhetsplan 2002/03, Gefle Studentkår

Motion M36: Följdmotion till Proposition P1 Budget och verksamhetsplan 2002/03, Umeå studentkår

Motion M37: Följdmotion till Proposition P1 Budget och verksamhetsplan 2002/03, Gefle Studentkår

Motion M38: Följdmotion till Proposition P1 Budget och verksamhetsplan 2002/03, Haga Studentkår

Motion M39: Följdmotion till Proposition P2 Visionen om den goda högskolan, Gefle Studentkår

Motion M40: Följdmotion till Proposition P2 Visionen om den goda högskolan, FFS

Motion M41: Följdmotion till Proposition P2 Visionen om den goda högskolan, TKL

Motion M42: Följdmotion till Proposition P2 Visionen om den goda högskolan, MdS

Motion M43: Följdmotion till Proposition P2 Visionen om den goda högskolan, TKL

Motion M44: Följdmotion till Proposition P2 Visionen om den goda högskolan, StuFF

Motion M45: Följdmotion till Proposition P2 Visionen om den goda högskolan, Gefle Studentkår

Motion M46: Följdmotion till Proposition P2 Visionen om den goda högskolan, StuFF

Motion M47: Följdmotion till Proposition P2 Visionen om den goda högskolan, Gefle Studentkår

Motion M48: Följdmotion till Proposition P2 Visionen om den goda högskolan, Malin Svenningsson, THS

Motion M49: Följdmotion till Proposition P2 Visionen om den goda högskolan, StuFF

Motion M50: Följdmotion till Proposition P2 Visionen om den goda högskolan, Gefle Studentkår

Motion M51: Följdmotion till Proposition P2 Visionen om den goda högskolan, Örebro Studentkår

Motion M52: Följdmotion till Proposition P2 Visionen om den goda högskolan, Örebro Studentkår

Motion M53: Följdmotion till Proposition P2 Visionen om den goda högskolan, Gefle Studentkår

Motion M54: Följdmotion till Proposition P2 Visionen om den goda högskolan, TKL

Motion M55: Följdmotion till Proposition P2 Visionen om den goda högskolan, StuFF

Motion M56: Följdmotion till Proposition P2 Visionen om den goda högskolan, TKL

Motion M57: Följdmotion till Proposition P2 Visionen om den goda högskolan, StuFF

Motion M58: Följdmotion till Proposition P2 Visionen om den goda högskolan, StuFF

Motion M59: Följdmotion till Proposition P2 Visionen om den goda högskolan, StuFF

Motion M60: Följdmotion till Proposition P2 Visionen om den goda högskolan, StuFF

Motion M61: Följdmotion till Proposition P2 Visionen om den goda högskolan, Uppsala studentkår

Motion M62: Följdmotion till Proposition P2 Visionen om den goda högskolan samt Proposition P1 Budget och verksamhetsplan 2002/03, Uppsala studentkår

Motion M63: Följdmotion till Proposition P2 Visionen om den goda högskolan, Gefle Studentkår

Motion M64: Följdmotion till Proposition P2 Visionen om den goda högskolan, StuFF

Motion M65: Följdmotion till Proposition P2 Visionen om den goda högskolan, Gefle Studentkår

Motion M66: Följdmotion till Proposition P2 Visionen om den goda högskolan, Gefle Studentkår

Motion M67: Följdmotion till Proposition P2 Visionen om den goda högskolan, Mattias Jonasson, Studentkåren i Växjö

Motion M68: Följdmotion till Proposition P2 Visionen om den goda högskolan, Gefle Studentkår
Motion M69: Följdmotion till Proposition P2 Visionen om den goda högskolan, StuFF
Motion M70: Följdmotion till Proposition P2 Visionen om den goda högskolan, Mattias Jonasson, Studentkåren i Växjö
Motion M71: Följdmotion till Proposition P2 Visionen om den goda högskolan, Haga Studentkår
Motion M72: Följdmotion till Proposition P2 Visionen om den goda högskolan, StuFF
Motion M73: Följdmotion till Proposition P2 Visionen om den goda högskolan, Gefle Studentkår
Motion M74: Följdmotion till Proposition P2 Visionen om den goda högskolan, StuFF
Motion M75: Följdmotion till Proposition P2 Visionen om den goda högskolan, StuFF
Motion M76: Följdmotion till Proposition P2 Visionen om den goda högskolan, StuFF
Motion M77: Följdmotion till Proposition P2 Visionen om den goda högskolan, StuFF
Motion M78: Följdmotion till Proposition P2 Visionen om den goda högskolan, Gefle Studentkår
Motion M79: Följdmotion till Proposition P2 Visionen om den goda högskolan, Gefle Studentkår
Motion M80: Följdmotion till Proposition P2 Visionen om den goda högskolan, Gefle Studentkår
Motion M81: Följdmotion till Proposition P2 Visionen om den goda högskolan, StuFF
Motion M82: Följdmotion till Proposition P2 Visionen om den goda högskolan, StuFF
Motion M83: Följdmotion till Proposition P2 Visionen om den goda högskolan, Läs
Motion M84: Följdmotion till Proposition P2 Visionen om den goda högskolan, Gefle Studentkår
Motion M85: Följdmotion till Proposition P2 Visionen om den goda högskolan, StuFF
Motion M86: Följdmotion till Proposition P2 Visionen om den goda högskolan, StuFF
Motion M87: Följdmotion till Proposition P3 Riktlinjer för SFS aktiva ägande i kommersiell verksamhet, StuFF
Motion M88: Följdmotion till Proposition P4 Arbetsordning för SFS revisorer, Umeå studentkår
Motion M89: Följdmotion till Proposition P4 Arbetsordning för SFS revisorer, StuFF

Interpellation I1: Interpellation till SFS styrelse om extern finansiering, Martin Karlsson, TKL
Interpellation I2: Interpellation till SFS styrelse med anledning av aktieägartillskott i SFS Studentkortet AB, Martin Karlsson, TKL
Interpellation I3: Interpellation till SFS styrelse om intern kontroll, Martin Karlsson, TKL
Interpellation I4: Interpellation till SFS presidium med anledning av uttalande i P3 den 8 augusti 2001 om tilldelning av nya högskoleplatser, Martin Karlsson, TKL
Interpellation I5: Interpellation till SFS styrelse om kampanjfrågor, Mats Folke, TKL
Interpellation I6: Interpellation till SFS styrelse om kårkontaktsystemet, Martin Karlsson, TKL
Interpellation I7: Interpellation till SFS styrelse om förvaltningsberättelse, Martin Karlsson, TKL
Interpellation I8: Interpellation till SFS styrelse angående förfarande vid skrivande av propositioner, Lotta Ljungquist, Adrian Nählinder, Haga Studentkår, Andreas Bjurström, Filosofiska Fakulteternas Studentkår
Interpellation I9: Interpellation till SFS styrelse angående SFS hel-och delägda bolag, StuFF
Interpellation I10: Interpellation till SFS styrelse angående beslutsbefogenhet i frågor rörande organisationens kommersiella verksamheter, Umeå studentkår

Stadgeändringar

Under SFS fullmäktige 2002 beslutades om följande stadgeändringar:

Stryka kapitel 5, fullmäktiges utskott

Ändring av kapitel 3.10 fullmäktiges arbetsuppgifter

Ändring av kapitel 3.14 fullmäktiges arbetsordning, som ska återfinnas i stadgebilaga 2

Ändring av kapitel 4.1 valberedningens sammanställning

Ändring av kapitel 4.2 valordning och ändring av stadgebilaga 1 - listval

SFS medlemskårer 2001/02

Högskola

Blekinge Tekniska Högskola

Högskolan i Borås

Högskolan Dalarna

Högskolan på Gotland

Högskolan i Gävle

Chalmers Tekniska Högskola

Göteborgs universitet

Högskolan i Halmstad

Musikhögskolan i Ingesund

Högskolan i Jönköping

Högskolan i Kalmar

Karlstads universitet

Högskolan i Kristianstad

Linköpings universitet

Luleå Tekniska Universitet

Studentkår

Blekinge Studentkår

Studentkåren i Borås

Borlänge Studentkår

Falu Studentkår

Gotlands Studentkår Rindi

Gefle Studentkår

Chalmers Studentkår

Filosofiska Fakulteternas Studentkår (FFS)

Haga Studentkår

Hälsövetenskapliga Studentkåren

Studentkåren vid Journalistutbildningarna

Studentkåren vid HDK

Studentkåren vid Musikhögskolan i Göteborg
Utbildningsvetenskapliga Studentkåren (SLUG)

Halmstad Studentkår

Sammanslutningen Musikhögskolan i Ingesunds Stk

Jönköpings Studentkår

Hälso Studentkår

Studentkåren Högskolan i Kalmar

Karlstad Studentkår

Kristianstad Studentkår

Hälsouniversitets Studentkår Consensus

Studentkåren vid Filosofiska Fakulteten (StuFF)

Pedagogkåren vid Luleå Tekniska Universitet

Studentkåren Unitas

Studentkåren vid Musikhögskolan i Piteå

Lunds universitet	Teknologkåren vid Luleå Tekniska Universitet (TKL) Lunds Doktorandkår
	Lunds Humanistkår
	Lunds Naturvetarkår
	Lunds Samhällsvetarkår
	Lunds Socialhögskolas Studentkår
	Studentkåren Konsthögskolan i Malmö
	Studentkåren Musikhögskolan i Malmö
	Studentkåren Teaterhögskolan i Malmö
(SSGI)	Sydsvenska Sjukgymnastikinstitutets Studentkår
	Teknologkåren vid Lunds Tekniska Högskola (TLTH)
	Teologkåren
Malmö Högskola	Vårdvetenskapliga Studentkåren (VÅVS) Odontologiska Studentkåren Studentkåren Malmö
Mitthögskolan	Härnösands Studentkår Studentkåren i Sundsvall Studentkåren i Östersund Örnsköldsviks Studentkår
Mälardalens Högskola	Mälardalens Studentkår (MdS)
Högskolan i Skövde Danshögskolan	Studentkåren i Skövde Danshögskolans Studentkår
Ericastiftelsen Ersta Sköndal Idrottshögskolan	Ericastiftelsens Studentkår Sköndalsinstitutets Studentkår Idrottshögskolans Studentkår
Karolinska Institutet	Odontologiska Föreningen i Stockholm Sjukgymnasternas Studentkår i Stockholm
Kungliga Musikhögskolan Kungliga Tekniska Högskolan Lärarhögskolan i Stockholm	Kungliga Musikhögskolans Studentkår Tekniska Högskolans Studentkår (THS) Lärarhögskolans Studentkår i Stockholm (LäS)
Naprapathögskolan Operahögskolan	Naprapaternas Studentkår Studentkåren vid Operahögskolan

Skandinaviska Kiropraktorhögskolan Studentkåren vid SKH

Sophiahemmets Sjuksköterskehögskola
Sophia Studentkår

Stockholms Universitet
Socialhögskolans Studentkår i Stockholm

Stockholms Universitets Studentkår (SUS)

Studentkåren vid JMK

Teologiska högskolan
Studentkåren vid Teologiska Högskolan

Sveriges Lantbruksuniversitet
Alnarps Studentkår (ASK)

Hippologernas Akademiska Studentkår (HAS)

Skogshögskolans Studentkår (SHS)

Skogsmästarskolans Studentkår (SMS)

Ultuna Studentkår (ULS)

Veterinärmedicinska Föreningen (VMF)

Högskolan Trollhättan Uddevalla
Studentkåren vid Högskolan Trollhättan Uddevalla
Umeå universitet
Umeå studentkår

Uppsala universitet
Farmaceutiska Studentkåren

Uppsala studentkår
Växjö universitet
Studentkåren i Växjö

Örebro universitet
Örebro studentkår

Utträdande kårer

Skogshögskolans Studentkår i Umeå

Övriga studentkårer som lämnat SFS
Hälso Studentkår, Jönköping
Uppgick i Jönköpings Studentkår 2002-01-01
Malmö Tvärkår
Uppgick i Studentkåren Malmö 2001-07-01
Pedagogkåren i Malmö
Uppgick i Studentkåren Malmö 2001-07-01
SMISK
Uppgick i Karlstad Studentkår 2002-01-01
Studentkåren för Hälsa och Samhälle, Malmö
Uppgick i Studentkåren Malmö 2001-07-01

Inträdande studentkårer
Stockholms Universitets Studentkår
Studentkåren Malmö
Uppsala studentkår

Kårer som sökt utträde och som kommer att behandlas vid fullmäktige 2003 (vid pressläggningen)
Odontologiska Föreningen, Stockholm
Teknologkåren vid Luleå Tekniska Universitet

Kårer som sökt medlemskap och som kommer att behandlas vid fullmäktige 2003 (vid pressläggningen)

Odontologiska Studentkåren, Malmö (beviljades interimistiskt medlemskap 2002-05-19)

Thomas Nilsson Informatör

Jonas Burvall Omvärldsanalytiker

Elin Jägervall Handläggare

Marie Stern-Wärn Jurist

Boa Drammeh Handläggare

Johan Hagberg Nationalekonom

3. SFS kansli 2001-02

SFS kansli är organisationens operativa del och det är människorna på kansliet som har till uppgift att se till att allt det som står i verksamhetsplanen verkligen blir utfört. Tjänstemännen är indelade i två enheter. Den ena enheten kallas Informationsenheten och där ingår en informatör, en pressansvarig samt en omvärldsanalytiker. Informationsenheten jobbar med information både internt och externt. Det innebär bland annat att de sköter hemsidan och den nyhetstjänst som finns där, men även bistår presidiet med information om vad andra aktörer på den utbildningspolitiska arenan gör.

Den andra enheten kallas för Utrednings- och analysenheten och där jobbar fyra utredare, med bland annat juridisk och nationalekonomisk kompetens. Utredarna sammanfattar propositioner och skriver remissvar. Inom denna enhet produceras även SFS undersökningar och rapporter.

SFS har ett delat ledarskap och det innebär att det finns en ekonomi- och utvecklingschef samt en kanslichef. Ekonomi- och utvecklingschefen är ansvarig för SFS ekonomi samt ansvarar för SFS långsiktiga och strategiska utveckling. Kanslichefen ansvarar för personalfrågor, kansliorganisation samt utförandet av verksamhetsplanen och den arbetsledning som detta medför.

Verksamhetsåret 01/02 har präglats av många nya människor på arbetsplatsen, eftersom vi under året har haft en generationsväxling. När året inleddes hade kansliet följande personal:

Jakob Beijer	Ekonomi- och utvecklingschef
Helena Kaså	Kanslichef
Åsa Karlsson	Pressansvarig (föräldraledig)
Anna Morin	Pressansvarig (vikarierande)

Vid utgången av verksamhetsåret såg kansliet ut så här:

Jakob Beijer Ekonomi- och utvecklingschef (föräldraledig)

Helena Kaså Kanslichef

Anna Morin Pressansvarig

Thomas Nilsson Informatör

Carl-Albert Hjelmborn Omvärldsanalytiker

Anna-Clara Olsson Utredare

Maria Lindqvist Jurist

Magnus Jonsson Utredare

Sara Kilander Nationalekonom

Trots att kansliet har jobbat mycket med att finna nya medarbetare så har vi ändå lyckats väl med det löpande arbetet. Vi har jobbat med regelbunden avstämning av verksamhetsplanen och har också lyckats uppfylla den i sin helhet. Vi har även tagit tag i arbetsformerna för vårt arbete och har övergått till ett tematiskt arbetssätt, där vi försöker finna vägar att ta tillvara all den kompetens och kunskap som finns hos alla oss som jobbar här på kansliet. De gamla handläggartitlarna har dessutom ersatts med utredare, eftersom denna titel bättre visar vilken sorts arbete som utförs.

4. Styrelsens beredande organ

Doktorandkommittén (DK)

SFS Doktorandkommitté är ett beredande organ till styrelsen i frågor som rör forskarutbildning. Doktorandkommittén har under året bestått av

ledamöter och inadjungerade doktorandombud från de flesta av de medlemskårer som har forskarstuderande medlemmar.

Arbetet med doktorandkommittén kom igång ganska sent. Detta med anledning av att doktorandombudet inte tillträdde förrän i augusti och nomineringsanmodan inte gick ut förrän då. Innan doktorandkommittén formellt hade tillträtt ägde ett informellt informationsmöte i informationssyfte dock rum angående propositionen Den öppna högskolan.

Under verksamhetsåret har doktorandkommittén haft fem möten med följande teman:

- 011126 Rättssäkerhet
- 011214 Antagning och Etikprovning av forskning som avser människor
- 020125 SFS Visionsdokument, kapitel 4
- 020301 Handledning
- 020412 Psykosocial miljö och Distansdoktorander

Den 8 maj skulle ytterligare ett DK-möte ägt rum (med internationellt perspektiv som tema) men detta fick ställas in med anledning av för få deltagare.

Inbjudna gäster

På det första informella mötet gästades DK av Tim Nordin från utbildningsdepartementet. Han informerades och diskuterades med DK om de delar av högskolepropositionen som primärt berör forskarstuderanden.

Vid novembermötet gästades DK av Christian Sjöstrand från Högskoleverkets juridiska enhet. Han presenterade idéerna med den utredning om doktoranders rättssäkerhet som då höll på att startas upp. Mötet utgjorde en gedigen inventering av olika rättssäkerhetsproblem inom svensk forskarutbildning runt om i landet.

Arbetet med beredande organ under året 2001/2002

Under året började styrelsen fokusera på frågan om beredande organ. Diskussionen kom till stånd efter att styrelsen upplevt att effektiviteten inte var särdeles god i dess möten, och att demokratin kunde utökas också mellan och före möten. Skulle styrelsen kunna få ett stöd i sitt arbete? Skulle demokratin kunna förbättras? Det var de två frågor som blev de grundläggande i det material som styrelsen, genom Peter Dahlgren, sammanställde för utskick till kårerna i ärendet (PM: Beredande organ –Effektivitet och demokrati, Dnr: O56-2/0102).

Styrelsen ansåg att ett beredande organ var värdefullt för en organisations beslutande och verkställande organ ur flera aspekter. För det första ger beredningen ett underlag för beslut, vilket ger både sakuplysningar och ideologiska infallsvinklar för det beslutande organet att ta ställning till. För det andra är det ett tillfälle för fler att arbeta med en fråga än just de som sedan ska besluta och verkställa. Beredning ger för det tredje en bättre ledningsfunktion då beredningen ofta innefattar ett utvärderande moment

(jfr. gärna med hur staten använder Statens Offentliga Utredningar, SOU, på ett sådant sätt). För det fjärde finns det en effektivisering i beredning. Beredningen kan ju på ett helt annat sätt fördjupa sig i detaljer och utreda dessa, något som i många beslutande och verkställande organ uppfattas som tidsödande och påfrestande. Detta skulle kunna förbättra styrelsens beslutande och verkställande funktion som många gånger blev lidande av alltför snäva tidsramar och små beslutsunderlag.

Arbetet hann inte avslutats under verksamhetsåret 2001/2002 utan ska nog ses som att det påbörjats. Arbetet med att finna former för beredande organ till SFS styrelse är viktigt, och får sägas gå under slagorden ”effektivitet och demokrati”.

5. Budget och verksamhetsplan

Detta kapitel är ordnat så att först kommer den verksamhetsplan och budget som fastslogs av fullmäktige 2001, därefter följer i samma ordning som den fastslagna verksamhetsplanen redogörelse för genomförandet under verksamhetsåret.

Verksamhetsplan 2001/02

1. Agera

Under denna rubrik finns två kategorier av frågor. För det första (1.1) är det frågor som betraktas som ”frågor som inte är på gång”, det vill säga, de finns inte alls med på den politiska agendan idag, eller i dess yttersta periferi. För det andra (1.2) är det frågor som är på väg upp, eller redan uppe på den politiska agendan.

1.1 Frågor som inte är på gång

Studenters hälsa

Studenternas allmänna hälsa och livssituation är idag inte tillfredsställande kartlagd. SFS behöver veta hur det ligger till för att kunna identifiera problemen och därmed även de åtgärder som måste vidtas. Studenters hälsa såsom stressrelaterade sjukdomar och drogfrågor har under de senaste åren varit lågt prioriterade inom SFS. Då dessa frågor diskuteras allt mer är det viktigt att SFS genom påtryckningar gentemot relevanta instanser verkar för att studenternas hälsa kartläggs. Genom att ta reda på fakta i frågan förbereds organisationen inför kommande diskussioner.

Praktikplatser

Det är problem med praktikplatser i flera utbildningar i dag. Det är viktigt att högskolan samarbetar med arbetsgivare för att lösa frågor kring finansiering och tillgång på praktikplatser.

Under året ska SFS åsiktsbilda och utreda frågan om studenters förutsättningar för praktik i utbildningen.

1.2 Frågor på gång

Studenternas trygghetssystem

Trots genomförda kampanjer och ett stort antal uppvaktningar har inte mycket hänt på detta område. Det finns en viss förståelse för problemet men den politiska viljan är ännu inte tillräckligt stark för att börja agera.

Problemet är viktigt och visar på samhällets syn på studenter. Nu är det viktigt att intensifiera lobbyverksamheten i samband med stundande val för att också föra upp problemet på den politiska agendan.

Flexibla utbildningsformer

Virtuella universitet och nya former av distansutbildning är slagkraftiga begrepp, men i praktiken är många av dessa utbildningsformer fortfarande under utveckling. Det finns en stark politisk vilja att utveckla dessa områden, men det verkar inte som att någon ännu vet hur.

Utvecklingen av dessa områden kräver ett aktivt studentinflytande och ett gediget kvalitetsarbete. Det är viktigt att SFS lyfter fram studenternas perspektiv i utvecklandet av dessa utbildningsformer, även i frågan om dessa utbildningars förhållande till det individuella kompetenssparandet.

2. Reagera

Under rubriken reagera sorterar frågor där det finns en problembild, mer eller mindre tydlig, och där den politiska viljan tydligt föreligger för att presteras lösningar. Placeringen i policyprocessen är relativt långt framskriden.

Rättssäkerhet

Utbildningsministern har tydligt prioriterat detta område. Utredningar har tillsatts för att se över möjligheterna att införa en studentombudsman, studenternas möjligheter att överklaga beslut utreds. Som ett led i att stärka studenternas rättssäkerhet har ett lagförslag presenterats som förbjuder diskriminering av studenter i högskolan.

Det är anmärkningsvärt att studenter som under stora delar av sin utbildningstid utsätts för direkt myndighetsutövning inte är garanterade en rättssäker behandling. Det är nödvändigt att SFS är med i diskussionen för att definiera vad en rättssäker situation är för studenterna och tillse att rättsäkerheten blir bästa möjliga för studenterna.

Mångfald

Under hösten kommer en proposition presenteras där mångfalds- och antagningsfrågor behandlas. Mångfaldsutredningen presenterades för en tid sedan och har remissbehandlats. Snart kommer propositionen, allt i enlighet med policyprocessens tidigare redovisade förlopp.

Frågan har lyfts upp på dagordningen men det är bara en del av problematiken som diskuteras. SFS skall ge ett perspektiv som är vidare än rekryteringsfrågorna då arbetet nu är inne i en fas där möjligheterna till påverkan fortfarande är stora.

Livslångt lärande

Begreppet det livslånga lärandet är på väg från att ha varit en allmänpolitisk floskel till att bli en faktisk realitet. Debatten har varit och är fortfarande het kring den statliga utredning som har presenterats. Vad som kommer ut av denna debatt är svårt att sia om men säkerligen kommer den praktiska utformningen att få stora konsekvenser för dagens utbildningssystem och därmed också för studenterna.

Det är viktigt att SFS slår fast värdet av kvalitetsarbete inom alla utbildningsformer. Detta för att den enskilde studentens situation och möjligheter skall beaktas. Det är också viktigt att förhindra att man enbart använder sig av en kommersiell utgångspunkt i implementeringen av begreppet livslångt lärande.

Internationella utbildningsfrågor

Bolognaprocessen rör sig framåt, om än långsamt. I maj träffas åter utbildningsministrarna i Prag för att utreda vilka åtgärder som vidtagits för att skapa en gemensam europeisk utbildningsarena. I och med att SFS arrangerade det internationella konventet i Göteborg har studentinflytandet på området tagit ett stort steg framåt. Det finns goda chanser för ytterligare möjligheter att påverka på det internationella planet.

Stora förändringar sker i allt snabbare takt på den internationella utbildningsarenan. Utbud och utseende på utbildningarna förändras ständigt. SFS skall fortsätta sitt arbete med att påverka i de internationella utbildningsfrågorna, då studenter ofta saknar inflytande på denna nivå.

Pedagogisk förnyelse

Utredningen kring Pedagogisk förnyelse har presenterats och kommer under året att remissbehandlas. Propositionen kommer att läggas av regeringen under verksamhetsåret 01/02.

Pedagogiken är en av grundvalarna i undervisningen och den pedagogiska förnyelsen är därigenom en kvalitetsfråga med relevans för utbildningen som helhet. Det är av yttersta vikt att SFS tar aktiv del i diskussionen om den pedagogiska förnyelsen då det har direkt påverkan på studenternas vardagliga studiesituation.

Högskolans ekonomiska situation

Ekonomi vid de svenska lärosätena har på senare tid diskuterats friskt. De negativa följderna av den urholkade resurstilldelningen börjar bli allt mer påtagliga ur ett kvalitetssperspektiv. Detta försämrar bland annat möjligheten till pedagogisk utveckling.

Expansionen av den högre utbildningen måste följas av tillräckliga resurser. SFS ska undersöka konsekvenserna av resurstilldelningssystemet i förhållande till expansionen samt vad detta har för konsekvens för det fortsatta kvalitetsarbetet.

3. Implementera

Frågor som ligger i slutet av policyprocessen är också intressanta. Det är viktigt att följa upp implementeringen av dessa frågor för att återkoppla, inte minst för att se om det finns behov av att åter lyfta området.

Studentinflytande

Propositionen 1999/2000:28 "Studentinflytande och kvalitetsutveckling i högskolan" är beslutad sedan länge, men dess praktiska konsekvenser och faktiska implementering är långt ifrån utvärderade.

Propositionen var till stora delar mycket välkommen. SFS måste följa upp hur högskolorna väljer att tillämpa skrivningarna om studentinflytande för att inte propositionen skall bli verkningslös. Det är viktigt att öka förståelsen på lärosätet för det ökade studentinflytandet.

Kvalitet

Kvaliteten på högre utbildning och forskning är ett ständigt trätoämne mellan olika politiskt och akademiskt färgade debattörer. I och med Höskoleverkets nya uppgift som nationell kvalitetsgranskare kan nog frågan, åtminstone tillfälligt, ha bordlagts. Studenterna kommer att spela en mycket aktiv roll i Höskoleverkets kvalitetsarbete och det arbetet är viktigt att samordna och följa upp. Utvärderingarna som genomförs måste utformas på ett sådant sätt så att de ur ett studentperspektiv kan anses relevanta och kan ligga till grund för det fortsatta kvalitetsarbetet. Även frågan om högskolans expansions inverkan på kvaliteten skall behandlas

Studiemedel

Den första juli i år träder det nya studiemedelssystemet i kraft. Kritiken från studenthåll är massiv och en uppföljning av de nya bestämmelserna är på sin plats. Studiemedel är en förutsättning för att många skall kunna studera. Därför skall SFS aktivt bevaka och utvärdera genomförandet av, och de konsekvenser som, det nya studiemedelssystemet innebär för studenterna. Detta är en förutsättning för att på sikt kunna åsiktsbilda kring och påverka utformandet av ett för studenterna gynnsamt system

Studentbostäder

Från statligt håll anser man sig ha gjort sitt i och med att investeringsbidraget införts. Nu gäller det att fokusera på hur bidraget nyttjas och arbeta mot kommunerna för att se till att de tar problemet på allvar. Man kan påstå att policyprocessen på den statliga nivån är avslutad medan den precis börjat på lokal nivå.

Bostadsbristen för studenter är stor och hindrar studenter från att studera var de vill. En uppföljning av de insatser som gjorts på området behöver göras.

Forskning

De stora propositionerna på detta område är nyligen lagda i och med forskningspropositionen och propositionen om ny myndighetsstruktur, vilket ligger till grund för att forskningsfrågorna hamnar här. Däremot kommer snart de första forskarna disputeras inom ramen för den reformerade forskarutbildningen. Reformen har kritiserats starkt från flera håll, bland annat från SFS.

Några större förändringar är sannolikt inte att vänta inom den snaraste framtiden, men en utvärdering av den nya forskarutbildningen kommer förmodligen att genomföras inom de närmsta åren. Då forskarutbildningsreformen ej genomförts överallt fullt ut ännu, bör SFS verka för att så sker och att medel tillförs för sagda genomförande. Frågan om den sjunkande disputationens frekvens inom vissa ämnen har förekommit i den offentliga debatten. I samband med detta kan SFS åta sig en viktig uppgift att föreslå förändringar i utbildningen.

4. Organisation

Organisationsutveckling

Under innevarande verksamhetsår har ett omfattande arbete med att ändra organisationsstrukturen inletts. Under kommande år bör SFS undersöka vilka behov som medlemsskåren har och hur SFS kan uppfylla dessa.

SFS skall arbeta för att stärka den interna demokratin, och strukturen och kommunikationen. SFS ska under året arbeta med att klargöra hur SFS olika styrdokument ska korrelera för att därmed tydliggöra hur organisationen ska styras. Under året ska det också upprättas en arbetsordning för det löpande revisionsarbetet.

Extern finansiering

SFS har under åren jobbat för lite med att få in externa medel. Idag finns det stora möjligheter att få pengar från bland annat EU och olika stiftelser. SFS skall kontinuerligt se över möjligheterna att öka sina externa anslag.

Kampanjfrågor

Olikheter berikar

Syfte: Att påvisa för högskolor, studenter och beslutsfattare att internationellt utbyte och mångfald i studentgruppen vad avser t.ex. kön och etnicitet medför fler infallsvinklar och erfarenheter att tillvarata i undervisningen och därmed bidrar till ökad kvalitet.

Komplettera arbetslinjen med kompetenslinjen

Syfte: Att verka för att studenter skall äga rätt till sjukpenning och föräldrapenning genom att studier jämte arbete också skall vara ett sätt att kvala in till de sociala trygghetssystemen.

Studentinflytande och kvalitetsutveckling

Syfte: Att påvisa för högskolor och beslutsfattare vilken betydelse ett väl fungerande studentinflytande har för kvalitetsutvecklingen och demokratiseringen av den högre utbildningen, samt att verka för en god och tydlig implementering av lagändringen rörande studentinflytande.

Budget 2001/02

INTÄKTER

Medlemsavgifter	7 139 776 kr
Verksamhetsbidrag	195 000 kr
Hysesintäkter	600 000 kr
Administrationsintäkter	200 000 kr

Tjänsteintäkter	0 kr
Ränteintäkter	150 000 kr
Övriga intäkter	200 000 kr
Arrangemangsintäkter	
80 000 kr	SUMMA Administrationskostnader
	704 000 kr
Eget kapital	
0 kr	
Erhållna gåvor	
0 kr	Organisationens verksamhet
SUMMA Intäkter	
8 564 776 kr	Arrangemang
	788 000 kr
	Resor
	595 200 kr
KOSTNADER FÖR VERKSAMHETEN	
	Internationella resor
	50 000 kr
Personalkostnader	
	Representation
	15 000 kr
Löner	
3 026 081 kr	Medlemsavgifter (utgående)
	43 878 kr
Lunchsubvention	
75 922 kr	Styrelsens disposition
	10 000 kr
Sociala avgifter & avtalsförsäkringar	
1 180 717 kr	Övrigt
Traktamenten	
75 000 kr	SUMMA Styrelsens verksamhet
	1 502 078 kr
Övriga personalkostnader	
137 000 kr	
SUMMA Personalkostnader	
4 494 720 kr	BASKOSTNADER
	Administrationskostnader
Informationskostnader	
	Ekonomihantering
	180 000 kr
Information	
704 000 kr	Revision
	44 875 kr

Övriga externa tjänster
0 kr

SUMMA Övrigt
0 kr

SUMMA Administrationskostnader
224 875 kr

SUMMA KOSTNADER
8 618 673 kr

Kansliomkostnader

RESULTAT
-53 897 kr

Systemdrift
0 kr

Telefon
180 000 kr

Lokaler
1 380 000 kr

Kansliomkostnader
100 000 kr

Inventarier
33 000 kr

SUMMA Kansliomkostnader
1 693 000 kr

Övriga kostnader

Restavgifter
0 kr

Villkorat aktieägartillskott
0 kr

Flytt

Räntekostnader

Projektkostnader
0 kr

Redogörelse för verksamhetsplanens genomförande

Studenters hälsa

Anna Lasses

Praktikplatser

Praktikplatser och verksamhetsförlagd utbildning (VFU) är ett område som SFS inte hade arbetat med på några år. Under året skulle SFS främja samverkan mellan arbetsgivare och högskolor avseende praktik och VFU, i synnerhet vad avser platstillgång och finansiering. Vidare skulle SFS åsiktsbilda i frågan om studenters förutsättningar. Styrelsen valde att lyfta fram två aspekter särskilt: granskningen av praktik och VFU vid Högskoleverkets (HSV) kvalitetsgranskningar samt

ansvaret för platstillgång och rekrytering. Under hösten skickade SFS ut en enkät till alla högskolor i Sverige och frågade på vilka utbildningar som innefattade praktik eller VFU samt hur dessa inslag i utbildningarna administreras. Svaren sammanställdes i en rapporten („Blaha blaha”, Uxx-xx/0102), som bland annat visade följande problem:

* många högskolor känner inte till skillnaden mellan VFU och obligatorisk praktik

* obligatorisk praktik som inte är poänggivande är mycket vanligt

* uppföljning, kvalitetsgranskning och utvärdering sköts slentrianmässigt

* oklart ansvar för studenternas merkostnader i samband med praktik

* platstillgången är ett problem för många högskolor

Rapporten resulterade även i medial uppmärksamhet i radio och dagspress. SFS har under året även haft en dialog med Svenskt Näringsliv (SN) i fråga om praktikplatser. Vid seminarier har frågan om rekryteringen och urvalet vid tillsättandet av praktikplatser lyfts, samt att näringslivet behöver tillhandahålla fler praktikplatser. Även SN har publicerat en rapport i ämnet.

Avseende praktikplatser inom vården och platser för VFU i skolan har SFS haft kontakt med Kommunförbundet och Landstingsförbundet. De främsta problemen inom dessa områden visade sig vara bristen på handledare och oklarheter i finansieringen.

Då HSV inte granskade några ämnen som vanligtvis innefattar VFU eller obligatorisk praktik i år påtalade SFS problemen i första hand för den juridiska avdelningen på HSV; särskilt då problemen ofta är av rättsäkerhetskaraktär. Inför kommande år har SFS slagit fast att all obligatorisk praktik ska vara poänggivande.

Studenternas trygghetssystem

Frågan om studenternas trygghetssystem och Systemfelen har länge varit aktuella för SFS, men den politiska viljan att förbättra systemen har varit svag. I samband med det stundande valet skulle SFS föra upp problemen på den politiska agendan, och Kompetenslinjen utsågs till en av tre kampanjfrågor. Styrelsen valde att helt sammanföra denna punkt med kampanjfrågan; således hänvisas till avsnittet Komplettera arbetslinjen med kompetenslinjen.

Flexibla utbildningsformer

Distansutbildningar har blivit mer och mer aktuella de senaste åren, och diskussioner har förts hur högskolorna ska kunna samverka om sina utbud av distanskurser. SFS har uppmärksammat detta, och under året skulle SFS särskilt bevaka studentinflytande och kvalitetsarbete. Arbetet inleddes med en enkät till samtliga högskolor, där det frågades kring organisationen kring distansutbildning samt i vilken form högskolan samverkar med andra högskolor. Svaren sammanställdes i en rapport (Blagblagh blkah, Dnr Uxx-xx/0102). Bland de mest uppseendeväckande resultaten märktes att många högskolor hade särskilda nämnder för utvecklandet

och bedrivandet av distansutbildningar, men att dessa nämnder ofta saknade studentinflytande. I samband med regeringens proposition Den öppna högskolan inrättades Myndigheten för Sveriges nätuniversitet, en samlingsplats för all nätburen utbildning vid svenska högskolor. SFS sammanträffade tidigt med såväl utredaren för den nya myndigheten och den nya generaldirektören, och påtalade vikten av studentinflytande och kvalitetsarbete från både högskolornas och myndighetens sida. SFS anmodades även av regeringen att föreslå två representanter till styrelsen för den nya myndigheten. I det internationella samarbetet har SFS kunnat dela med sig av erfarenheter kring distansutbildning i allmänhet, och särskilt det nya nätuniversitetet, eftersom Europeiska kommissionen har väldigt stora planer för nätbaserad utbildning och e-mobilitet. Under våren anordnade SFS en idédag för att diskutera frågor om studentinflytande, kårtillhörighet mm i dessa utbildningar. Resultaten finns samlade, se Dnr Uxx-xx/0102.

Rättssäkerhet

Anna Lasses

Mångfald

Anna Lasses

Livslångt lärande

Under året kom både det livslånga och det livsvida lärandet att stå i fokus. Från alla möjliga och omöjliga vinklingar talade människor om det livslånga lärandet, från vagga till grav. På ytan rådde en slags falsk konsensus. Det kom dock snart att vissa sig, främst internationellt, att det var två huvudlinjer som var gällande i debatten, här ska kort (och aningen raljerande de båda sidorna beskrivas). En om tydligt var näringslivsorienterad och fokuserad på anställbarhet, och en som var samhällsorienterad i den mening att den enbart fokuserade på individens medborgarskap och växande som människa inte om anställd.

SFS bestämde sig mycket snart för att det var nödvändigt att tycka något i frågan för gång på gång approcherades organisationen i frågan om det livslånga lärandet. Därför kom SFS kansli och styrelse att börja arbeta med en ”SFS tycker till om det livslånga lärandet”. I den kom SFS att utveckla sina tankar om det livslånga lärandet. SFS kom

där att nå en lagom lösning. SFS inser vikten av anställbarhet, men att detta inte står i motsats till att också det livslånga lärandet syftar till att skapa kritiska, självständiga, demokratiska samhällsmedborgare. Med den utgångspunkten kom SFS att gång på gång visa sig slagkraftigt i en tid då många saknade konkret innehåll i vad som menas med det livslånga lärandet.

SFS sökte flera gånger få klarhet också i det som kallas för Individuellt Kompetenssparande (IKS). Dock utan större resultat hos näringsdepartementet, som dock kom att lämna en proposition om individuell kompetensutveckling. SFS reagerade dock inte nämnvärt på propositionen då den mer tycktes vara en angelägenhet för fackföreningar och arbetsgivare. På sikt kan dock dessa olika förslag bli viktiga, och det känns av stor vikt att SFS fortsätter bevaka hur den individuella kompetensutvecklingen utvecklas och påverkar den höge utbildningen.

Under året deltog också ordföranden Peter Dahlgren och Internationelle sekreteraren Kristina Lutz i en rad debatter som både direkt och indirekt berörde det livslånga lärandet. I detta fick SFS ofta ta på sig rollen som försvarare av bildning och samhällsmedborgarskapet mot näringslivets tryck på, efter deras önskemål, anpassad utbildning. Samtidigt kunde SFS också bena ut många frågetecken runt livslångt lärande, både nationellt och internationellt.

Internationella utbildningsfrågor
Kristina Lutz

Pedagogisk förnyelse

En fråga som SFS beslutat sig för att arbeta ytterligare med var den runt pedagogisk förnyelse. Vid ingången av året hade SFS mycket länge ställt krav på att de regler som gällde runt pedagogiska meriter skulle följas, att alla lärare vid högskolan skulle få en högskolepedagogisk utbildning och att det skulle tillföras resurser för en sådan utbildning.

Det var inte utan stor förvåning, men med glädje, som SFS kunde respondera på de förslag regeringen kom att lägga i "Den öppna högskolan". Där ställer nämligen regeringen krav på att alla lärare (professorer och icke undervisande doktorander undantaget) bör genomgå en högskolepedago-

gisk utbildning och att alla högskolor ska erbjuda sådana. Dessutom trycker regeringen på att den redan har fastställt att pedagogiska meriter ska visas lika stort intresse som vetenskapliga vid anställning. Dessutom fördelar regeringen några extra miljoner till några lärosäten för extra arbete med visa projekt inom pedagogisk förnyelse. SFS krav var på många sätt uppfyllda i en fas, men vi har ännu inte sätt hur detta faller ut lokalt på olika lärosäten.

Vid flera debatter och i artiklar kom dock SFS att fortsätta ställa krav på vad pedagogisk förnyelse och högskolepedagogisk utbildning bör vara och innehålla. Främst har SFS under året tryckt på att pedagogisk förnyelse hör samman med studentinflytande och en demokratisk högskola. SFS har också påpekat behovet av att se hur relationen student till student ser ut ur ett pedagogiskt perspektiv, och inte bara göra en fokusering på läraren till studenten. Lärande sker så att säga inte enbart via en lärare, utan också i andra former och rum.

Genom arbetet med högskolepedagogik kom också SFS att publicera en rapport om s.k. högskolepedagogiska eller universitetspedagogiska centra. En rapport som visade vikten av att ha personal som arbetar med dessa frågor dagligen, både med fokus på kompetens och kontinuitet.

Högskolans ekonomiska situation

Högskolans ofta ansträngda ekonomiska situation har inte varit en prioriterad fråga för SFS hittills, men då ekonomin mycket påtagligt påverkar kvalitetsarbete såsom pedagogisk utveckling har frågan aktualiserats i år. SFS har tillsammans med Sveriges universitetslärarförbund (SULF) och Sveriges universitets- och högskoleförbund (SUHF) påtalat de stora diskrepanser som finns mellan regeringens mål för den högre utbildningen och forskningen och finansieringen till sektorn. Detta problem har också lyfts fram i diskussioner med utbildningspolitiker i riksdagen och i kontakter med Utbildningsdepartementet. Under året har även frågan om avgifter i högskolan dykt upp igen, vilket SFS kraftfullt har avvisat. Frågan om högskolans ekonomi och den högre utbildningens finansiering har även varit aktuell både på ett europeiskt och internationellt plan som på det nordiska planet.

Studentinflytande

Denna fråga i verksamhetsplanen behandlas under kampanjfrågan ”Studentinflytande och kvalitetsutveckling.”

Kvalitet

Anna Lasses

Studiemedel

Under året har SFS uppmärksammat studiemedelsystemet på främst tre sätt. För det första har det bristande studentinflytandet påpekats (se gärna under kampanjfrågan Studentinflytande och kvalitetsutveckling). För det andra har SFS uppmärksammat den bristfälliga handläggningen på myndigheten, och för det tredje har SFS tydligt markerat de brister som finns i det nya systemet för studiestöd.

Redan under hösten kunde SFS se att handläggningstiderna inom CN var katastrofalt långa. Många studenter väntade mer än sex veckor på studiemedel, studenter som fick ha rika långivare eller helt enkelt avbryta sina studier. SFS fick då från CSN veta att detta berodde på det nya systemet etc., och SFS valde att ligga lågt. Under vårterminens början hände dock samma sak och SFS reagerade blixtnabbt. Med hjälp av information från CSN kunde SFS se hur illa det var ställt med handläggningstiden, och därmed släppa ett pressmeddelande. Efter detta var det fokus snart sagt över allt på myndighetens bristfälliga handläggning. CSN kom efter detta att presentera ett åtgärds paket inför hösten, ett paket som presenterats för SFS. Förhoppningsvis kommer dessa åtgärder räcka under hösten 2002. Riksdagens revisorer har också inlett en granskning av hur väl CSN sköter sitt uppdrag.

Rörande bristerna i det nya studiemedelsystemet så har SFS också fått draghjälp av andra organisationer. Bland annat Högskolverket (HSV) har tittat närmare på vilka effekter studiemedelsystemet ger på rekrytering. SFS har i huvudsak riktat in sin kritik på tre saker: de alldeles för dåliga dispensreglerna med max 240 veckor, det underdimensionerade totalbeloppet och det för studenten ofördelaktiga återbetalningssystemet. På den första punkten lovade statssekreterare Agneta Blad att dispensreglerna kan komma att

ses över. Den andra punkten kan SFS hoppas på att den studiesociala beredningen tar fasta på. Det genom det stora lånet och för liten bidragsdel missgynnande annuitetsåterbetalningssystemet har det kommit små glimtar av hopp hos andra statsråd än just utbildnings- och forskningsministern (dock ej finansdepartementet).

Föreningssparbankens Institut för privatekonomi presenterade sin årliga studentbudget och konstaterade att studiemedlet inte räcker till att täcka de mest basala kostnaderna. Även här fick SFS mycket mediautrymme.

SFS gjorde under våren en jämförelse mellan de olika nordiska studiemedelsystemen. Det framgick tydligt att det svenska systemet inte var det bästa, speciellt för studenter med barn.

Under året har också SFS haft ett nära samarbete med Överklagandenämnden för studiestöd (ÖNH), och detta främst genom studentrepresentanten i nämnden. Detta har bl.a. resulterat i en rapport till styrelsen (en halvårsutvärdering av ÖNH), och ett med det två studeranderepresentanterna i nämnden gemensamt brev till CSN om regeltolkning (ett brev som dock kommer käckas efter verksamhetsårets utgång, men som styrelsen 2001/2002 fattade beslut om).

Studentbostäder

Anna Lasses

Forskning

Stöd till kårer

I syfte att ge kårer och enskilda doktorander bättre kännedom om vilka regler som omgärdar forskarstudier sammanställdes Juridisk hjälpreda för doktorander (Dnr: U21-5/0102) (se även Rättssäkerhet). I denna redogörs för de rättsliga bestämmelser som rör doktorander både vad gäller forskarutbildning och ekonomiska och sociala frågor.

Doktorandombudet har besökt ett antal av SFS medlemskårer. Besöken har varierat till sin utformning mellan att vara diskussioner med kåren om hur man kan tillvarata forskarstuderandes intresse och organisera dem inom kåren till att delta i seminarier och temadagar med olika for-

skarutbildningsdiskussioner.

Under året har distansdoktorandproblematiken belysts extra mycket, d.v.s. den situation som uppstår då en doktorand är antagen vid ett lärosäte men praktiskt bedriver sina forskarstudier vid ett annat lärosäte. Ett av doktorandkommitténs möten hade detta som tema. Material från diskussioner har sammanställts (Dnr: U241-6/0102) så att det kan utgöra en kunskapsbas för fortsatt arbete med frågan inom SFS och/eller dess medlemskårer.

Påverkansarbete

Kontinuerliga kontakter har skett med forsknings- och forskarutbildningsansvariga inom utbildningsdepartementet. Bland annat har obligatorisk handledarutbildning diskuterats och mot slutet av året har en skrivelse om detta författats. Skrivelsen togs upp på årets sista styrelsemöte (Dnr: U241-5/0102).

I propositionen Den öppna högskolan föreslogs att det skall bli möjligt att antas till utbildning med slutmålet licentiatexamen. För forskarstuderandes rättssäkerhet var detta ett stort steg bakåt då fakulteterna ges möjlighet att anta forskarstuderande till en 'halv' forskarutbildning för att sedan förlänga den till en doktorsutbildning om det finns resurser och man trivs med den forskarstuderande. I samma proposition föreslogs även att det skall vara möjligt att inneha anställning som doktorand respektive utbildningsbidrag på deltid ner till minst 50 %, detta för att göra forskarstudier mer flexibla och öppna upp för nya grupper. Detta förslag vilkoras med att den forskarstuderande är den som skall vara initiativtagare till aktivitetssänkningen. Båda förslagen togs och trädde i kraft 2002-05-01.

Under året har SFS svarat på remiss om en ny lag som reglerar etikprövning av forskning som avser människor.

Högskoleverket har under året som gått påbörjat en utredning om doktoranders rättssäkerhet. SFS har medverkat aktivt i utredning, bl.a. genom ett doktorandkommittémöte med rättssäkerhet som tema, där Christian Sjöstrand, ansvarig utredare på Högskoleverket deltagit.

Under 2002 arbetar Högskoleverket extra inten-

sivt med forskarutbildning genom att ha det som ett av sina tre teman. Inom ramen för temat skall bl.a. en studie av forskarutbildningsreformens effekter göras. Tyvärr har temat hämmats av att den ursprunglige temaansvarige slutat på Högskoleverket.

Rådet för högskoleutbildning anordnade under året en konferens om sina fortsatta satsningar på utveckling av handledarutbildningar på lärosätena. Det lades stor vikt på samarbete mellan lärosäten i det fortsatta arbetet med handledarutbildningar. Doktorandombudet deltog i konferensen.

SFS har under året varit representerade på flera av SISTERs arrangemang. SISTER står för Swedish Institute for Studies of Education and Research. Institutets verksamhet inriktas på studier av forskning, utbildning och innovationsprocessen i hela samhället, dvs. såväl näringsliv och organisationer som offentlig sektor. Institutet finansieras av ett antal forskningsfinansierare.

Sveriges doktorander (Sdok)

Sveriges doktorander är en nationell sammanslutning för doktorander. Till viss del fungerar man på liknande sätt som SFS doktorandkommitté. SFS doktorandombud och forskarutbildningsansvarig handläggare har varit ständigt adjungerade vid Sdok's styrelsemöten.

Eurodoc

Doktorandombudet har deltagit som observatör vid Eurodocs andra årliga konferens. Eurodoc är en europeisk sammanslutning av nationella doktorandsammanslutningar i Europa. För närvarande representeras de svenska doktoranderna i Eurodoc av Sveriges doktorander.

Organisationsutveckling

Verksamhetsplanen tydliggjorde att frågan om en fortsatt organisationsutveckling var mycket angelägen för SFS, i synnerhet ur demokratisynvinkel. Kontakten med SFS medlemskårer var en av de viktigaste punkterna i detta.

Styrelsen beslutade att en stadgerevision skulle göras med avseende på SFS organisationsförändring. Detta gjordes i två delar: För det första utvärderades fullmäktiges sammansättning och storlek genom ett remissförfarande till medlem-

skårerna (Dnr Oxx-xx/0102), där en stor majoritet förespråkade det befintliga systemet. För det andra la styrelsen fram en proposition om stadgeändring avseende fullmäktiges arbetsformer (Dnr Oxx-xx/0102) som i stort antogs av fullmäktige.

Styrelsen tog vidare fram en översikt av SFS styrdokument och ders inbördes förhållande (Dnr Oxx-xx/0102).

Kårkontaktsystemet, där varje styrelseledamot får ansvar för en fördjupad kontakt med några medlemskårer, följdes upp kontinuerligt men behöver utvärderas, då den investerade arbetsinsatsen inte motsvarades av effekten. Trots detta kom många intressanta och nyttiga synpunkter och idéer in genom kårkontaktsystemet.

För att utveckla åsiktsbildningen mellan fullmäktigemötena använde SFS under året remissrundor i interna ärenden (se exempel ovan) och fler idédagar på kansliet för att få in synpunkter och idéer på nya områden, inte minst på det internationella området. Även under detta år har betydelsen av formalia i remissvar och andra synpunkter till SFS tonats ner.

Styrelsen la slutligen, med hjälp från verksamhetsrevisorerna, fram en proposition om arbetsordning för revisorerna (Dnr Oxx-xx/0102) som med vissa ändringar antogs av fullmäktige.

Extern finansiering

SFS styrelse har under året fastställt en policy för extern finansiering, en policy som ska vägleda styrelsen i sökandet av medel.

Rörande extern finansiering under året 2001/2002 så har väldigt lite medel flutit in till organisationen. Försök har dock gjorts men med misslyckat resultat. Vad är då orsakerna till detta?

För det första har SFS styrelse och presidium inte haft tid till sökandet av medel i år. Andra saker såsom bolagen har tagit i stort sett all tid under vissa perioder. Situationen och organisationens framtid har alltså prioriterat andra saker än just extern finansiering.

För det andra är SFS kansli inte anpassat för projektmedelssökning. Personalen är inte rekryterad

och organiserad för att jobba med extern finansiering.

För det tredje är SFS styrelse kansli och styrelse styrda i inriktning av fullmäktiges beslut, vilket göt att det gäller att finna medel som är anpassade efter SFS och inte tvärtom. Det är alltså svårt för styrelsen att söka vilka medel som helst, eftersom styrelsen sedan svårligen kan anpassa verksamhetsplanen efter medel som flyter in.

Kampanjpunkter

Studentinflytande och kvalitet- sutveckling

Under 2000 kom flera förändringar i högskolelag och högskoleförordning rörande studenter rätt till inflytande i högskolan. Året 2001/2002 skulle SFS ta som sin roll att försöka driva på implementeringen av studentinflytandefrågor. Uppföljningen kan dock som tidigast komma under 2002/2003 om det ska kunna gå att visa på tendenser åt endera eller andra hållet.

Under året kom dock SFS att göra en rad saker inom studentinflytandet. För det första gjordes ett mycket stort antal resor till olika kårer och lärosäten för att diskutera demokrati och studentinflytande (mer än 20 sådana resor). Dessa föredrag och seminarier visade sig vara ett uppskattat inslag, och dessutom ett bra sätt att påverka och väcka tankar. I dessa tider med webbaserade forum och så vidare ska inte vikten av mötet människa till människa underskattas. SFS skrev också debattartiklar tillsammans med kårerna och publicerade i personal- och kårtidningar. Fullt genomslag fick inte detta beroende på lokala kårer som redan var överbelastade med arbete och inte helt orkade ta tag i pucken tillsammans med SFS. Dock kan det sägas att det är ett mycket bra sätt att nå in i högskolans verksamhet via olika former av personaltidningar.

SFS anordnade också en studiedag (1/10 2002) om studentinflytande på SFS kansli i Stockholm. Ett mycket uppskattat arrangemang där lokala kår-företrädare kunde samlas och diskutera problem och möjligheter. Under dagen berättade också SFS om möjligheten om att ordna sådana dagar själva

ute på lärosätena med stöd av SFS. Något som också ofta skedde genom de resor som företogs till kårer och lärosäten.

SFS anordnade också en studiedag under våren 2002 om Nätuniversitetet. Det var en dag för att diskutera problem och möjligheter med de nya formerna för utbildning inom Nätuniversitetet. Frågor som fanns på agendan var: Hur ska studenterna organiseras? Hur ska de företrädas? Hur ska kårmedlemskapet betalas? Vem sköter kursvärderingar? Hur kommer dessa nätbaserade studenter in i en social gemenskap? Frågorna var många och svaren likaså. Dock var diskussionen viktig och framåtsyftande. Studiedagen resulterade i minnesanteckningar som finns att erhålla från SFS kansli.

Den stora höjdpunkten var den höstkongress (16-18/11 2001) som hölls på Gotland med Studentkåren Rindi som värd. Där diskuterades studentinflytande i två och en halv dagar i olika seminarier och föreläsningar. Kongressen syftade till att fördjupa förståelsen av studentinflytande och till att skapa förutsättningar för en ökande grad av implementering i högskolan. Tyvärr visade det sig under kongressen att det fortfarande förelåg en rad problem med kursvärderingar och studenternas möjlighet till inflytande. Arbetet med studentinflytande bör alltså fortsätta med oförtruten intensitet.

Under året drev också SFS frågan om studentinflytandet också mot Centrala Studiestödsnämnden (CSN) och Högskolverket (HSV). CSN saknar i stort sett inflytande på andra platser än just sin styrelse, och där borde SFS eller studentkårer få möjlighet att komma in i verksamheten. CSN har visat sig svagt positiva till ett ökat samarbete, något som SFS bör ta fasta på. Rörande HSV så har SFS vid flera tillfällen påvisat bristen i hur tillsättningen av bedömargrupper går till, och hur de studenter som HSV träffar lokalt utses. Bland annat överlämnade SFS ett brev med brister från en student som varit delaktig i en lokal självvärdering. HSV har lovat att se över sina rutiner i dess frågor, också tack vare att SFS gjorde en rapport där granskningen HSV gör granskades. Rörande studentinflytande

kan det nämnas att SFS kritik också renderat i att studentinflytandet åter kommer i fokus i den nya "Franking" (en särskild kvalitetsbedömning uppkallad efter universitetskansler Sigbritt Franke) som ska göras.

SFS styrelse fattade också beslut om att göra en handbok för kursvärderingar. Det var tänkt att denna handbok skulle vara klar innan verksamhetsårets slut, men olika orsaker omöjliggjorde detta. Förhoppningsvis kommer det kommande årets styrelse och presidium färdigställa denna så efterfrågade handbok.

Komplettera arbetslinjen med kompetenslinjen

Redan tidigt under sensommaren och hösten uppvalkades representanter för riksdagspartierna i frågan om de sociala trygghetssystemen för studenter. Uppvaltningen skedde både med brev, e-post och möten.

I samband med regeringens proposition Den öppna högskolan skrevs debattartiklar och insändare med under rubriker som Den stängda högskolan och Låt inte högskolan stänga dörrar, för att belysa de sociala aspekterna av regeringens mål om en bredare rekrytering till högre utbildning.

Under förhandlingarna i riksdagens utbildningsutskott kom då, efter mer än fem års påtryckningar från SFS sida, det första genombrottet: (s) gick med på att genomföra en studiesocial beredning. SFS sammanställde en skrift med krav på denna utredning, som skickades till utbildnings- och socialdepartementet (Dnr Sxx-x/0102). Under hela våren förtröstades landets studenter gång på gång angående direktiven för utredningen, som skulle presenteras "innan vintern är slut" enligt de första uppgifterna. Dock hade direktiven inte fastställts vid verksamhetsårets slut.

5 Viktiga frågor utanför eller i närhet av VP

SFS kommersiella verksamheter

SFS äger andelar i tre kommersiella verksamheter, och SFS har en långhistoria av sådana engagemang. Oklarheter har dock alltid funnits kring såväl syftet med som beslutsfattandet kring dessa verksamheter, något som organisationen fick uppleva särskilt kraftigt under detta verksamhetsår.

Styrelsen la med anledning av dessa oklarheter fram en proposition Riktlinjer för aktivt engagemang i kommersiella verksamheter (Dnr O20-xx/0102) till fullmäktige, som antogs med vissa tillägg.

Kilroy Travels International

SFS äger x% av Kiroy Travels International, en resebyrå som specialiserat sig på resor för studenter och unga människor. Bland de andra ägarna finns SFS nordiska systerorganisationer och Helsingfors universitets studentkår (HUS/HYY). Ekonomi- och utvecklingschef Jakob Beijer har under året arbetat med att utreda de exakta ägarförhållanden kring SFS del i bolaget. Jakob Beijer har även varit ledamot av bolagsstyrelsen i Kilroy Travels Sweden, ett helägt dotterbolag till Kilroy Travels International.

Försäkrade Studenter Första

SFS äger 20 procent av Försäkrade Studenter Första AB, en försäkringsförmedlare som specialiserat sig på främst hem- och reseförsäkringar till studenter. De resterade 80 procenten av bolaget ägs av De Goundse, ett holländskt försäkringsbolag. Under året har bolaget haft lagt ner en del av sina resurser på att medverka i systerbolaget SFS Studentkortet AB, vilket har inverkat negativt på Förstas resultat. Dock har företaget under året fortsatt att utöka sin marknadsandel på studentförsäkringsmarknaden.

Centrala studiestödsnämnden har under året intensifierat sin aktivitet på försäkringsområdet, vilket kan komma att få konsekvenser för bolaget. SFS styrelse beslutade i juli 2003 att SFS ska försöka avveckla sitt ägande i Första.

SFS Studentkortet AB (numera Studentkortet i Sverige AB)

Vid verksamhetsårets början ägen SFS samtliga andelar i SFS Studentkortet, som ger ut Studentkortet. Bolaget var ekonomiskt och personellt hårt ansatt. Efter framställan från bolagets styrelse, och med alternativet att Studentkortet skulle upphöra att existera, beslutade SFS styrelse att tillåta bolaget

att ta betalt för det så kallade terminsmärket. Detta beslut ledde under våren till en avsevärt förbättrad situation för bolaget. Med fullmäktiges goda minne beslutade SFS styrelse att avyttra 80 procent av bolaget till Headworker AB, och bolaget bytte i samband med detta namn till Studentkortet i Sverige AB.

Externa representanter

Under året har också styrelsen på flera sätt uppmärksammat de externa representanterna som SFS nominerar till olika organ.

SFS har anordnat en studiedag för de externa representanterna. En dag för diskussion och utbyte. Ett uppskattat initiativ som SFS bör fortsätta med.

SFS styrelse har också gjort till rutin att samla uppgifter om de som nomineras i ett arkiv där det är lätt att finna dem för styrelsen och presidiet. Styrelsen försökte också göra till rutin att de som nominerats tillät SFS att använda uppgifterna i enlighet med PUL.

SFS styrelse diskuterade också det nationella studentinflytandet och vilka krav det är möjligt att ställa på externa representanter. Det är mycket svårt för SFS att ställa krav på externa representan-

ter eftersom SFS endast nominerar och inte utser. Dock kom styrelsen fram till att ett genomarbetat nomineringsförfarande och en policy för externa representanter garanterar att SFS syn och tankar förs fram. Styrelsen reviderade också policy för externa representanter.

-Internationella frågor (Kristina! Här blir det så klart möjligt att skriva mer än en sida, men försök att få det så att en fråga inte blir mer än en sida. Exempelvis: ESIB 1 A4, NOM 1 A4 etc.)

Hållbar utveckling

Under fullmäktige 2001 i Växjö kom flera kårer att kämpa för att SFS skulle ta ställning i frågan om en hållbar ekonomisk, social och ekologisk utveckling (något som redan kommit med i olika former från fullmäktige 2000). I visionsdokumentet kom sålunda en skrivning om detta att finnas med. Det var därför SFS med intresse kunde följa arbetet inom det sk. Baltic 21-samarbetet. Det samarbetet har, i sin strävan att uppnå Agenda 21, tidigare inte berört utbildningsområdet. Våren 2002 kom dock länderna runt Östersjön att skriva under en kommuniké som sa att också utbildningsområdet från förskola (eller motsvarande) till högre utbildning (eller motsvarande) ska omfattas av kravet på inslag av och genomdrivandet av ett hållbart samhälle. För SFS var detta ett stort steg framåt i arbetet med en högskola för hållbar utveckling, en högskola som kännetecknas av demokrati och ekologi. För SFS blir det nu viktigt att följa upp var Baltic 21 landar, och hur idéerna omsätts i högskolans verksamhet.

Utbildningsministerns besök i Sydafrika

I slutet av november och början av december 2001 åkte ordföranden Peter Dahlgren med på statsbesök till Sydafrika. Det var en resa om utbildnings- och forskningsminister Thomas Östros skulle göra efter inbjudan från Kader Asmal, utbildningsminister i Sydafrika. Resan gjordes för att diskutera svensk och sydafrikansk lärarutbildning och olika samarbeten inom forskning. Resan var också initierad med hjälp av SIDA då det förekommer stort bistånd till just utbildning i Sydafrika.

Med på resan fanns från Sverige också Carl

Lindberg, biträdande statssekreterare, Tjia Torpe, ordförande utbildningsvetenskapliga kommittén, Eskil Franck, rektor lärarhögskolan, Helene Lindstrand, pressekreterare, Maria Ljungqvist, departementssekreterare och Eva Hermansson, departementssekreterare.

Större delen av resan, som gick via Johannesburg, Pretoria, Soweto till Kapstaden, kom till stor del handla om forskningsutbyte mellan Sverige och Sydafrika som stater. Utan tvekan intressant, men mest intressant blev det när SFS ordförande kunde få möjlighet att träffa andra studenter och studentföreträdare. Detta var möjligt vid två tillfällen, på Witwatersrand och på Cape university. På Stellenbosch fick vi inte träffa några studenter. I Sydafrika finns inte kårer utan s.k. student councils, och nationellt finns egentligen ingen studerandeorganisation (tidigare fanns SASCO, ANC:s egna studentrörelse) SFS försökte föra fram sina tankar och idéer om demokrati och studentinflytande, men utan någon större respons. Problemen i Sydafrika är nämligen på en helt annan nivå än i Sverige. Det som studenterna jobbar med i Sydafrika är mer fysiska frågor, ibland kallade "bread and butter"-frågor. För Sydafrika handlar det om att överleva en AIDS-epidemi, där upp till 600 000 människor kommer att dö varje år de kommande åren. AIDS har slagit extra hårt mot just studenter som lever ett sexuellt aktivt liv. Dessutom lever studenter som inte har bemedlade föräldrar ett mycket hårt liv. Det är svårt att klara avgifterna till skolan, och det är svårt att betala sin mat och sin hyra.

Resan gav alltså en rad perspektiv på den högre utbildningen i Sverige som inte handlade om just saker högre upp i behovstrappen, utan om mer

grundläggande behov. Viktigast var dock att SFS ännu en gång visade sig öppna och solidariska med studenter runt om i världen. SASCO var glada att träffa SFS igen då kontakten bröts under SFS mer introverta år på 1990-talet.

KY-myndigheten

Under året har SFS också träffat människor för myndigheten som handhar den kvalificerade yrkesutbildningen. KY-myndigheten har fått i uppdrag att se över möjligheterna till ett ökat studerandeflytande inom KY. SFS har fått redogöra för sin syn varför KY-studeranden inte kan organiseras på något bra sett i SFS, och SFS har också stöttat med kunskap och idéer om hur KY-myndigheten ska kunna gå tillväga. Detta arbete är viktigt att det fortsätter både för SFS och för de KY-studeranden. Ett samarbete i dessa frågor kommer förhoppningsvis både studenter och KY-studeranden tjäna på.

Sveriges universitets- och högskoleförbund (SUHF)

Under året kom SFS också få hantera att Sveriges Universitets- och Högskoleförbund (SUHF) mycket tydligare seglade upp som en aktör inom den högre utbildningen. Ett förbund för Sveriges rektorer inom den högre utbildningen. Utan att kunna vara en lobby/paraplyorganisation så som SFS, gör SUHF anspråk på att vara en organisation som företräder Sveriges universitet och högskolor. Precis i slutet av verksamhetsåret publicerade förbundet t.o.m. ett slags åsiktsprogram. Det finns säkerligen fördelar att rektorerna samarbetar, men för studentrörelsen blev nackdelarna uppenbara. Hur kan rektorer som är myndighetschefer, underställda regeringen, skapa en egen organisation för åsikter och remissvar? Hur får studenterna ett inflytande och en insyn i en sådan organisation? Och vill ens studenterna erkänna en organisation som finns utanför myndigheten, men finansierad av myndighetens medel? Frågorna är många och svåra, och SFS har förmodligen bara inlett sin diskussion om SUHF och dess status. Detta är dock en viktig diskussion och det kan vara viktigt att också medlemmarna får möjlighet att diskutera SUHF.

Här kommer Kristina Lutz skriva mer om ESIB

6 Press och omvärld

SFS medieår 2001/02

Profilfrågorna

Profilfrågan kompetenslinjen inledde verksamhetsåret och SFS satsade på en mängd debattartiklar om frågan under sommaren 2001. Vid höstens budgetproposition gjorde SFS uttalanden om sitt krav på en studiesocial beredning. Runt årsskiftet fanns det planer på ytterligare utspel, men i november beslutade regeringen att en studiesocial utredning skulle tillsättas och frågan gick in i en ny fas. Direktiven för den studiesociala utredningen dröjde och under maj månad samarbetade SFS med TCO och SACO Studentråd i en debattartikel för trycka på i frågan.

Runt årsskiftet publicerade flera personaltidningar en debatttext om profilfrågan Studentinflytande.

Profilfrågan Olikheter berikar gav press från och med februari - Likabehandlingslagen trädde i kraft den 1 mars 2002 och SFS genomförde en presskonferens i samband det tillsammans med HO, DO, Jämo och Homo. Diskriminering och jämställdhet i högskolan var aspekter på mångfaldsfrågan där SFS uttalade sig i media.

-

Övriga frågor

Allra mest syntes SFS i media i samband med studentbostadsfrågan. SFS bostadsrapporter fick stort genomslag och följdes upp i alla typer av media.

En stor fråga under vårterminen var SFS utspel om att CSN har långa handläggningstider.

Studentkortet fick mycket negativ publicitet i december. Såväl SFS som Studentkortet AB lade ner resurser på att uttala sig i media och korrigera felaktiga uppgifter. Efter möten mellan SFS och Studentkortet AB tog beslut om en gemensam linje i mediekontakterna och bolaget utsåg en pressansvarig.

Kanaler till media

Alla debattartiklar SFS skrev under året publicerades, de större debattsidorna har nekar oss plats vid ett par tillfällen men då har debattexterna kunnat användas till andra sidor.

320 prenumererade på SFS pressmeddelanden (juni 2002). Främst var det redaktioner och journalister med på listan.

Nyhetstjänsten på SFS hemsida är välbesökt, många journalister uppger att de läser SFS notiser regelbundet.

Påverkan

SFS bedriver ett strategiskt mediearbete och strävar därför att synliggöra vissa frågor vid vissa tider i media. En erfarenhet från året var att SFS lyckas i sin intention när organisationen har gjort en god nyhetsvärdering, bland annat tack vare SFS kontakter med människor på högskolorna och i den politiska sfären. SFS omvärldanalys och rapporter var nödvändiga instrument för SFS mediestrategi och agerande i media.

Organisation

Huvudansvar på tjänstemannasidan för SFS massmediearbete har SFS pressansvarig. De som syns i media är huvudsakligen det förtroende valda presidiet. SFS Massmediepolicy och Massmediestrategi har omarbetats och policyn har godkänts av styrelsen. Vid årsskiftet gjordes en utvärdering av SFS medverkan i media år 2001, en liknande undersökning är planerad till årsskiftet 2002/03. En del av mediearbetet ska stärka medlemskårerna i sin kunskap om mediehantering. Pressansvarig har hållit föredrag på temat under SFS utvecklingsdagar i början av höst- och vårterminen. På SFS vårkonferens höll pressansvarig ett föredrag om "Mångfald i informationen". Några studentkårer har kontaktat pressansvarig och fått stöd i sitt mediearbete under året.

Omvärldsanalysarbetet

SFS satsning på omvärldsanalys har under det gångna verksamhetsåret brutits upp två gånger på grund av personalomsättning på omvärldsanalytiker-tjänsten. Förutom att två nyrekryteringar inom loppet av ett drygt halvår av naturliga skäl påverkar kontinuiteten i arbetet så har de hål som uppstått vid rekryteringarna – cirka två månaders vakans vid båda rekryteringstillfällena – gjort att det gångna årets satsning på omvärldsanalys inte kan sägas ha haft optimala förutsättningar att ge full effekt. Med det sagt så finns det ändå skäl att kort redogöra för tankarna bakom SFS satsning på omvärldsanalys samt att pröva en försiktig utvärdering av det gångna året.

SFS är en organisation som har korta mandatperioder för den exekutiva ledningen och relativt hög personalomsättning. Samtidigt har SFS, liksom varje intresseorganisation, behov av en långsiktighet i sitt agerande. Det är i detta perspektiv som man ska se SFS satsning på omvärldsanalys (utöver SFS satsning på utvecklingsarbete med en utvecklingschef). Det handlar både om att bygga upp långsiktiga och förtroendefulla kontakter samt att garantera att det långsiktiga perspektivet i SFS val av strategier aldrig glöms bort. Rent konkret utgår omvärldsanalysarbetet från en fördjupad omvärldsbevakning. Omvärldsbevakningen siktar in sig på riksdag, regering och myndigheter liksom på organisationer och förbund av betydelse för den högre utbildningen. Med en kontinuerlig och långsiktig omvärldsbevakning ökar chanserna för att SFS gör korrekta slutledningar i sina analyser av trender och skeenden. Dessa analyser används sedan som hjälp vid t.ex. konkretiseringen av verksamhetsplanen och vid fortlöpande diskussioner om lämpliga eller olämpliga val av påverkansstrategier. Omvärldsanalytikern har också, tillsammans med hela informationsenheten, en stabslänkande funktion och ska däri vara till understöd för SFS presidialer i deras dagliga arbete. Omvärldsanalytikern förväntas kontrollera att viktiga skeenden inte går SFS förbi och säkerställa att de förtroendevalda - i den mån det behövs - får kontinuerlig information om vad som händer på den politiska agendan.

Det gångna året kan som sagt inte sägas ha präglats av långsiktighet vad det gäller omvärldsanalys på grund av personalomsättningen. Samtidigt har behovet av omvärldsanalys hela tiden påpekats internt och målsättningen om ett långsiktigt och strategiskt agerande verkar snarare ha stärkts av det faktum att omvärldsanalysarbetet hackats upp. När den nye omvärldsanalytikern Carl-Albert Hjelmborn tillträdde i mars 2002 så var det tydligt att arbetet med omvärldsanalys saknade ett samlat grepp. Det var utspritt på de flesta på kansliet efter var och ens intresse och förmåga. De förtroendevalda var vid det laget väl inkörda och som nytillträdd omvärldsanalytiker upplevdes det som svårt att leva upp till den höga målsättning som SFS har med tjänsten. Under senare delen av våren blev det dock klart att arbetet med omvärldsanalys skulle bli väldigt värdefullt i övergången till det nya presidiet. När organisationen på så vis ömsar skinn varje år, framgår betydelsen av långsiktighet väldigt tydligt. SFS kunde behålla god styrfart under sommaren och förberedelser inför det stundande valet kunde påbörjas i god tid trots överlämning och semestrar. Det får anses var ett gott betyg för SFS. Det politiskt strategiska tänkandet har börjat slå ordentligt rot i organisationen och omvärldsanalytiker-tjänsten återvunnit en del av den naturliga funktion i organisationen som den var tänkt att ha när tjänsten skapades. Om SFS kan fortsätta att utveckla det politiskt strategiska och långsiktiga perspektivet i sitt arbete är förutsättningarna för effektivt påverkansarbete framöver mycket goda. Just på grund av att SFS inte kan mäta sig med de stora intresseorganisationerna i fråga om resurser så måste SFS mäta sig med dem i fråga om kompetens, strategi och seriositet. I allt detta är omvärldsanalys av avgörande betydelse.

7. Information

SFS informationsarbete har under verksamhetsåret mer och mer riktat in sig på förmedling av information via internet. Hemsidan, som grundades redan i mitten av 90-talet och vars nuvarande utseende den fick under år 2000, riktar sig i första hand till SFS medlemskårer, politiker, statstjänstemän samt journalister. På hemsidan finns alla av SFS offentligt utgivna dokument utlagda. Dessutom används hemsidan i stora delar till ett elektroniskt kårutskick för de kårer som har valt detta. Även styrelsehandlingarna och styrelseprotokollen läggs ut på hemsidan, dock på sidor som inte är öppna för allmänheten. För nästa verksamhetsår kommer alla SFS kårutskick vara elektroniska, såvida inte medlemskåren begär annat.

Under verksamhetsåret har också "SFS kårguide" tryckts och distribuerats till SFS medlemskårer, styrelse och kanslipersonal. Kårguiden innehåller viktiga uppgifter om SFS och alla dess medlemskårer, och tanken bakom guiden är att kårer ska kunna hitta hjälp från varandra utan att behöva gå omvägen genom SFS kansli. Även kårguiden är upplagd på hemsidan.

Vad gäller just hemsidan så publiceras sedan 2002 dagliga notiser rörande den högre utbildningen. Detta, i kombination med övriga dokument som publiceras på hemsidan, har gjort att den har fått mer än 10 000 besökare per månad under verksamhetsåret.

Viktigare dokument SFS givit ut under verksamhetsåret

Rapporter

- Studenthälsovården – en lägesrapport (Dnr S10-2/0102)
- SFS bostadsrapport ht 2001 (Dnr S31-1/0102)
- SFS bostadsrapport vt 2002 (Dnr S31-3/0102)
- Pedagogisk förnyelse. SFS rapport om pedagogisk förnyelse (Dnr U10-2/0102)
- Studentens röst – läget i den svenska högskolan. SFS rapport om studentkårernas

kommentarer i högskolornas årsredovisningar (Dnr U10-6/0102)

- Vem tar över efter fyrtyotalisterna? SFS rapport om generationsskiftet i högskolan (Dnr U20-1/0102)
- Att granska studentinflytande. SFS rapport om studentinflytande i kvalitetsarbetsgranskningar (Dnr U205-5/0102)
- Reell mångfald – vad är det? SFS rapport om mångfald på högskolan (Dnr U221-6/0102)
- Praktik i högskolan – en oreglerad sysselsättning. SFS rapport om praktik och verksamhetsförlagd utbildning (Dnr U26-12/0102)
- Inflytande på distans. SFS rapport om studentinflytande på distansutbildningar (Dnr U27-3/0102)

SFS tycker till om...

- Livslångt lärande – handelsvara eller rättighet? SFS tycker till om livslångt lärande (Dnr U203-4/0102)
- Resurstilldelning till högskolan – incitament till utveckling eller en omöjlig ekvation? (Dnr U23-1/0102)

SFS sammanfattar och kommenterar

- Regeringens proposition 2001/2002:1 Budgetpropositionen för 2002 (Dnr U23-2/0102)
- Regeringens proposition 2001/2002:2 FoU och samverkan i innovationssystemet (Dnr U24-1/0102)
- Regeringens proposition 2001/2002:15 Den öppna högskolan (Dnr U20-1/0102)
- Regeringens proposition 2001/2002:27 Lag om likabehandling av studenter i högskolan (Dnr U21-2/0102)
- Regeringens proposition 2001/2002:100 Vårpropositionen (Dnr U23-3/0102)

Utbildningsmaterial mm till medlemskårer

- Juridisk hjälprea för aktiva studenter (Dnr U21-1/0102)
- Juridisk hjälprea för doktorander (Dnr U21-5/0102)
- Vad säger Personuppgiftslagen? (Dnr U21-7/0102)
- Lika behandling utan likriktning. SFS informationskrift om likabehandlingslagen (Dnr U21-8/0102)

Rapporter till kårer

- Sammanställning av studentkårernas externa samarbete (Dnr O64-3/0102)

Övrigt internt material

- Rapport från SFS vårkonferens i Örebro (Dnr U221-3/0102)
- Några tips för studentrepresentanter i organ inom högskolan. Eller hur du som student alltid kan ligga steget före (Dnr U205-4/0102)
- Minnesanteckningar från SFS nätuniversitetskonferens (Dnr U26-13/0102)

